

धामभिः । उद्स्थाममृतां अनु VS. p. 39, 15. VS. 34, 33. अभिभूक्तमागमं विश्वकर्मेण धाम्ना RV. 10, 166, 4. प्राणा आदित्यधामानः, अङ्गिराः Kāth. 20, 11. सक्तं AV. 4, 18, 4. Praḡāpati TBa. 2, 8, 1, 5. तव धाम वैज्रवम् Ragh. 11, 85. राज्ञः संशरणं धाम शरीरं धर्मसाधनम् (?) Kām. Nitis. 6, 4. प्रोद्दामं Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 9, Cl. 30. सक्ते न जनेऽप्यधःक्रियां किमु लोकाधिकधाम राजकम् (= राजसमूहः) Kir. 2, 17. — h) Glanz, Licht vgl. ध्यामन्: यदस्यान्यद्भस्मिशतमूर्धमेव व्यवस्थितम् । तेन देवशरीराणि सधामानि प्रपद्यते ॥ Jāñ. 3, 168. हरिदश्चधामन् adj. Ragh. 18, 22. 6, 6. धाम्ना निधिः (vgl. धामनिधि) सूर्यः Varāh. Laghū. 1, 1. रत्नौघधामनिकारारूपनूपुर Amar. 86. कटकाब्जपटलस्रग्धामशोभा (viell. °स्रग्धामं zu lesen; vgl. MBh. 1, 5974 und 2. धामन् °भवत् Rāga-Tar. 3, 329. अमरपतिधनुर्धामाचत्राः पताकाः Prab. 26, 8. इन्द्रधामधवल 73, 7. 81, 10 (nach Schol. 2 ist धामाधिप = सूर्य). 116, 1, v. l. Buḡ. P. 1, 1, 4, 9, 6. प्रत्यग्धामन् adj. 3, 26, 3. अस्ते त्वमस्ते धाम अस्ते अस्या नवं वयः 8, 9, 2. भोष्मः) क्रकुद् सर्वयोधानां धाम सर्वधनुष्मताम् so v. a. unter allen Bogenträgern hervorstrahlend MBh. 6, 498. Hierher gehören wohl auch die Stellen: भुङ्क्ते य (शिवः) एका विभुर्जगता विश्वमय्या (sic) धाम्ना धाम सुकृतिवान् धृयः Hariv. 7421. धामाशभागस्य तथा हि वेदा यथा च शाखा हि महीरुहस्य MBh. 3, 1675. — 2) m. N. pr. eines der Saptarshi im 4ten Manvantara Hariv. 426 (Langlois: धातरः); vgl. ज्योतिर्धामन्. — Vgl. सतं, त्रिं, प्रियं, विश्वं, स्थिरं.

2. धामन् n. fehlerhafte Schreibung für 4. दामन् VS. 6, 22. Çāṅkh. Çr. 8, 12, 11.

धामनिका (viell. von धमनी) f. *Solanum Jacquini* Willd. Ratnam. 7. धामनिधि (1. धामन् 1, h. + निधि) m. die Sonne Çāṅkh. im ÇKDr. Verz. d. Oxf. H. 184, b, 15.

धामनो f. *Hemionitis cordifolia* Roxb. Ratnam. 10. Nach Çāṅkh. im ÇKDr. = धमनी.

धामभाज् (1. धामन् + भाज्) adj. den Sitz innehabend: धामभाजो देवाः पाथोभाजनस्पतिः । धाम वै देवा यज्ञस्याभाजत पाथः पितरः Çāṅkh. Br. 10, 6.

धामशैम् (von 1. धामन्) adv. je nach den bestimmten Stätten oder je nach der Ordnung: तेषामिष्टानि विहितानि धामशः RV. 1, 164, 15.

धामसौच (1. धामन् + साच्) adj. an die bestimmte Stätte sich haltend, von Indra RV. 3, 31, 2.

धामार्गव m. 1) = घोषक *Luffa foetida* Cav. oder eine ähnliche Pflanze AK. 2, 4, 5. H. an. 4, 304. fg. Med. v. 60. = पीतघोषा Ratnam. 64. — Supr. 1, 144, 12. 160, 3. 2, 89, 4. 174, 14. 482, 2. — 2) = अ-पामार्ग *Achyranthes aspera* AK. 2, 4, 7. H. an. Med.

धार्यै nom. ag. und act. von 1. धा Schol. zu P. 3, 1, 141. 139. 6, 1, 159. 7, 3, 33. Vop. 26, 37.

धार्यै nom. ag. von 1. धा Schol. zu P. 7, 3, 33.

धार्यस् (von 3. धा oder 1. धि) 1) adj. ernährend, pflegend, erhaltend: सक्तं Taitt. Ār. 1, 21, 3. 24, 11. Vgl. अरिं, कारुं, गों, भूरिं, विश्वं, हरिं und u. जनधा. Im ÇKDr. wird aus dem Adhivāsamantra folgende Formel angeführt: भूरिं भूमिरस्यदितरिं विश्वस्य धाया (lies: धायाः). — 2) nur im dat. als infin. gebraucht. a) das Saugen, Schlürfen; das Sich-sättigen: (पिबा सोमं) मदाय कृत्याय ते तुविष्टमाय धार्यसे RV. 1, 130, 2.

2, 17, 2. सोमः पुनान इन्द्रियाय धार्यसे 9, 86, 3. 70, 5. 1, 141, 6. — b) Ernährung; Pflege, Erhaltung: मातेव यद्भार्यसे जन् जन् धार्यसे चतसे च RV. 5, 15, 4. इयमश्याम् धार्यसे 70, 2. यं मर्त्यैः पुरुषैर्हृदि विद्विष्यस्य धार्यसे 7, 6. आ यस्ते ऽग्रे शमस्ति धार्यसे 9. यो रातक्यो ऽवृक्काय धार्यसे कीरिश्चिन्मन् मनसा वनोषि तम् 1, 31, 13. स्वः स्वाय धार्यसे कृणुतामृविगृविर्जम् 2, 5, 7. Etwa so v. a. Stillung, Befriedigung: अयं मित्रस्य वरुणस्य धार्यसे 1, 94, 12. Dunkel ist: अत्तर्म्ही समृति धार्यसे धुः 3, 38, 2.

1. धायु (von 1. धा) adj. freigebig: यस्मै धायुर्दधा मर्त्यायार्भक्तं चिद्वज्रते गेहोर् सः RV. 3, 30, 7.

2. धायु (von 3. धा) adj. etwa edax (Sā. = धारक): इन्द्रस्य कुरी सुर-यो धायु RV. 7, 36, 4.

धाट्य gaṇa दिगादि zu P. 4, 3, 54. Davon धाट्य = धाट्ये भवः ebend. धाट्या ऋविजः Vop. 26, 11. am Ende eines comp. gaṇa वर्ग्यादि zu P. 6, 2, 131. — 2) f. धाट्या (von 1. धा). näml. ऋच् Zusatz:vers (dergleichen in gewissen Litaneien eingeschoben werden), = सामिधेनी P. 3, 1, 129. Vop. 26, 11. AK. 2, 7, 21. H. 827. = धीयते ऽनया समित् Siddh. K. zu P. a. a. O. मानवी ऋचा धाट्यै कुर्यात् TS. 2, 2, 10, 2. Ait. Br. 3, 17. 18. 24. 31. ता ह्येके पुरस्तात्प्रगाथानां शंसति धाट्या इति वदतः 6, 21. 8, 2. Çat. Br. 1, 4, 1, 37. Çāṅkh. Çr. 7, 21, 8. 10, 13, 10. धाट्याद्वयं VS. 19, 24 ist nur ein Druckfehler; vgl. VS. Prāt. 4, 150 in Ind. St. 4, 262.

1. धार (von धृ) 1) adj. am Ende eines comp. haltend, tragend: म-तधारं गुरुं शुक्ला MBh. 1, 1690. Vgl. असृग्धारा 2, कर्णं, काण्डं (?), कृच्छ्रं, जलं, तुलां, तूणं, दण्डं. सूत्रं. In den unter तोयधारा aus MBh. und R. angeführten zwei Beispielen ist तोयधारा als f. zu fassen und gehört zu 1. धारा. subst. der Erhalter, Bein. Viṣṇu's H. 70. — 2) m. Schuld (vgl. धृ 18) H. an. 2, 431. Med. r. 31.

2. धार (von 1. धारा) 1) adj. in Strömen —, als Regen herabfallend: उदकं सुच. 1, 170, 1. — 2) m. Platzregen, = जलधारासार्वर्षण H. an. 2, 431. घनवतोयधारेण ववर्ष कनकाम्बुभिः Hariv. 6333. auch Frost (wohl Schnee) Wils. nach Anekāthak.

3. धार m. 1) eine Art Stein Med. r. 31, wo धारो यां zu lesen ist. — 2) Rand, Grenze (प्रातः) Çāṅkh. im ÇKDr.; vgl. 2. धारा. — 3) = गभीरः ebend. Tiefe Wils.

1. धारक (von धृ) 1) adj. am Ende eines comp. haltend, tragend u. s. w.: मृतं MBh. 1, 1691. नटः त्रिविधधारकः H. 329. Vgl. कुलं, दतिं, देहं. नामं. कनकधारकाः R. Gorr. 2, 90, 14 übersetzt Gorr. durch quei che scernon l'oro greggio dalla terra; bei Schl. (83, 13) lesen wir st. dessen कम्बलधावकाः — 2) m. a) Behälter: वस्त्रधारकोपविष्ट Suçr. 2, 55, 11. — b) Wasserkrug Devī-P. im ÇKDr.

2. धारक am Ende eines adj. comp. von धारा Schneide; s. त्रिं.

धारका f. die weibliche Scheide: आकृतिं गुभे पसे नि गेत्गलीति धारका VS. 23, 22. Çat. Br. 11, 6, 2, 10.

धारण (von धृ) 1) adj. f. ई tragend, erhaltend, aufrechterhaltend, bewahrend: (भूमिः) लोकधारणी Taitt. Ār. 10, 1, 8. (लोकपितरः) धारणाः सर्वलोकानाम् MBh. 12, 12751. Suçr. 1, 169, 9. एकं चक्रं वर्तते द्वादशारम् — सतस्य धारणाम् MBh. 1, 727. von Çiva 12, 10424. 14, 208. पादधारणा धारणी den Fuss schützend Uṣṇ. zu Uṣṇ. 1, 87. श्रुतधारणा ये ते-जनigen, welche das Gehörte im Gedächtniss bewahren, Buḡ. P. 2, 7, 46